

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7CoCsp/7/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5122200547
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Mária Kašíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:5122200547.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Márie Kašíkovej a členov senátu Mgr. Františka Dulačku a JUDr. Zuzany Krivdovej (sudkyňa spravodajkyňa), v spotrebiteľskom spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o. so sídlom Prievozská 2, Bratislava – mestská časť Ružinov 821 09, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného Remedium Legal, s.r.o. so sídlom Prievozská 2, Bratislava – mestská časť Ružinov 821 09, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom mesto C., o zaplatenie 2.784,69 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 25Csp/3/2022-197 zo dňa 14.11.2023, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
- II. Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.
- III. **N a r i a d ť u j e** súdu prvej inštancie vydať opravné uznesenie na opravu záhlavia rozsudku č.k. 25Csp/3/2022-197 v časti opravy bydliska žalovaného, ktoré má správne znieť: „mesto Žilina“.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd žalovaného zaviazal zaplatiť mu sumu 2.784,69 Eur spolu s úrokom z omeškania 5% ročne zo sumy 2.547,35 Eur od 10.11.2021 do zaplatenia a trov konania. O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žalovaný má voči žalobcovi nárok na ich náhradu v rozsahu 100%.
2. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno ohľadne preukázania platného postúpenia tzv. tvrdenej zročnej pohľadávky z právneho predchodcu žalobcu na súčasného žalobcu, a to vzhľadom na žalobcom tvrdené a nepreukázané skutočnosti ohľadne:
 - a) platného zosplatnenia nároku žalobcu v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka s odkazom na § 565 Občianskeho zákonníka (z dôvodu absencie konkretizácie splátky, pre ktorú došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti pohľadávky) a
 - b) platného postúpenia pohľadávky so strany právneho predchodcu žalobcu - banky na žalobcu (s poukazom na nepreukázaný zákonný postup pred postúpením pohľadávky z banky na žalobcu v zmysle § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách – ďalej len „zákon o bankách“).Z listinných dôkazných prostriedkov predložených žalobcom mal preukázané, že na základe Zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru č. 2915577130 zo dňa 25.10.2017, poskytol právny predchodca žalobcu D. E., F. žalovanému spotrebiteľský úver v sume 3.570,-Eur. Žalovaný splátky úveru nesplácal riadne a včas v zmysle vyššie označenej zmluvy.

Právny predchodca žalobcu vyzval žalovaného „Výzvou pred mimoriadnou splatnosťou“ zo dňa 07.01.2019 na úhradu dlžnej sumy, ktorá dlžná suma predstavovala na splátkovom úvere sumu 463,22 Eur a na nepovolenom prečerpaní sumu 22,06 Eur z dôvodu, že žalovaný nesplácal splátky úveru riadne a včas (bez špecifikácie dlžnej splátky). Konštatoval, že z obsahu predmetnej písomnosti nie je možné jednoznačne zistiť konkrétnu splátku, pre ktorú splátku by malo dôjsť k následnému vyhláseniu mimoriadnej splatnosti. Z obsahu pripojeného podacieho hárku (č.l. 22 spisu) je možné zistiť, že uvedená výzva bola doručovaná žalovanému poštou. Vzhľadom k tomu, že žalovaný ani následne nezaplatil dlh, „Oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti a výzvy na zaplatenie“ zo dňa 04.02.2019, vyzval právny predchodca žalobcu na zaplatenie celého dlhu 2.773,72 Eur. Z obsahu pripojeného podacieho hárku (č.l. 20 spisu) je možné zistiť, že uvedené oznámenie bolo doručované žalovanému poštou. V oboch prípadoch ide o nespochybnené doručenie.

Medzi stranami sporu nebolo sporné, že žalovaný dlh aj napriek predmetným písomnostiam doručeným žalovanému neuhradil.

S poukazom na ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo 26/2017 zo dňa 28.03.2018 a uznesenie Krajského súdu Žilina č.k. 11CoCsp/41/2022-415 zo dňa 26.09.2023 v súvislosti s posudzovaním platnosti postúpenia pohľadávky z právneho predchodcu žalobcu na súčasného žalobcu (na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 09.11.2021) konštatoval, že žalobca v konaní nepreukázal existenciu a doručenie písomnej výzvy v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách, adresovanej a doručenej žalovanému so strany právneho predchodcu žalobcu - banky, ktorou výzvou by banka vyzvala žalovaného na úhradu pohľadávky tak, aby následne mohla banka v súlade so zákonom postúpiť pohľadávku na súčasného žalobcu. V súvislosti s uvedeným zdôraznil, že nestačí akákoľvek písomná výzva banky na zaplatenie, ale touto písomnou výzvou musí banka jednak vyzvať dlžníka na zaplatenie dlžnej sumy s uvedením lehoty 90 dní a zároveň ho upozorniť, že po márnom uplynutí tejto lehoty bude banka oprávnená postúpiť pohľadávku na iný, hoc aj nebankový subjekt bez súhlasu dlžníka.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca navrhujúc jeho zmenu tak, že sa jeho žalobe vyhovie, pričom alternatívne navrhol zrušenie rozsudku a vrátenie veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Podanie odvolania odôvodnil tým, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci s tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Uviedol, že postupca v posudzovanom prípade využil svoje právo zosplatniť pohľadávku podaním zo dňa 04.02.2019, a to po omeškaní žalovaného s platením splátok po dobu troch mesiacov a po upozornení žalovaného na možné uplatnenie tohto práva výzvou zo dňa 07.01.2019. Postupca toto svoje právo využil v súlade s ustanovením § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (t.j. po omeškaní s platením splátok po dobu troch mesiacov a po upozornení žalovaného na možné uplatnenie tohto práva v podaní zo dňa 07.01.2019, v ktorom bol žalovaný taktiež vyzvaný k dobrovoľnej úhrade omeškaných splátok) a zároveň v súlade s ustanovením § 565 Občianskeho zákonníka pre nesplnenie splátky, ktorá využitiu práva podľa ust. § 565 Občianskeho zákonníka predchádzala po dobu 3 mesiacov za splnenia podmienky 3-mesačného omeškania s ohľadom na aktuálnu judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky t. j. pre nesplnenie splátky splatnej dňa 13.10.2018. Na základe uvedeného mal za to, že v konaní bolo preukázané účinné zosplatnenie úveru zo strany postupcu, v dôsledku ktorého sa všetky splátky úveru splatné do budúca stali splatnými.

Uviedol, že v žiadnom ohľade sa nemožno stotožniť s právnym názorom súdu, v zmysle ktorého je pre uplatnenie tohto práva potrebné špecifikovať, pre nesplnenie ktorej splátky je toto právo uplatnené, resp. s ktorou konkrétnou splátkou sa žalovaný dostal do omeškania (či už vo výzve zo dňa 07.01.2019, t. j. vo výzve pred zosplatnením, ako aj vo výzve zo dňa 04.02.2019, ktorou došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru), nakoľko to nevyplýva zo žiadneho právneho predpisu – resp. naopak, bolo by to úplne nadbytočné, keďže v zmysle ust. § 565 Občianskeho zákonníka nemožno toto právo uplatniť pre nesplnenie inej splátky, než tej, ktorá bezprostredne predchádza uplatneniu tohto práva po dobu troch mesiacov za splnenia podmienky v ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka s ohľadom na aktuálny judikatúrny vývoj Najvyššieho súdu SR (nakoľko po splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky toto právo zaniká). Žalovaný bol s úhradou splátok v omeškaní viac ako tri mesiace, čo bolo v konaní preukázané. Právne posúdenie súdu prvej inštancie je v priamom rozpore s aktuálnou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu SR, v súvislosti s čím poukázal na uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/224/2021 z 30.11.2022 a 4Cdo/132/2021 z 15.12.2022 týkajúce sa plynutia premlčacej doby zosplatneného spotrebiteľského dlhu. Obdobne vo veciach v ktorých sa riešilo, že pre ktorú splátku bol veriteľ oprávnený zosplatniť úver a od kedy je potrebné počítat začiatok premlčacej doby v

spotrebiteľských veciach bolo rozhodnuté aj v uzneseniach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 7Cdo/347/2021, 7Cdo/268/2020, 4Cdo/201/2022, 1Cdo/53/2021, 4Cdo/231/2021, 9Cdo/368/2021, 4Cdo/23/2021, 2Cdo/332/2021, 6Cdo/71/2022, 2Cdo/272/2021, 1Cdo/61/2022, 4Cdo/250/2021, 4Cdo/262/2021, 2Cdo/298/2021, 4Cdo/221/2022, 6Cdo/64/2021, 9Cdo/98/2022, 1Cdo/143/2022, 6Cdo/87/2023, ktoré predstavujú ustálenú judikatúru dovolacieho súdu a od ktorej sa vo veci konajúci súd odklonil napriek tomu, že v čase vydania napadnutého rozhodnutia mu boli známe.

V prípade, ak vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 04.02.2019, toto svoje právo uplatnil v súlade s ust. § 565 v spojení s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 13.10.2018, ktorá bezprostredne predchádzala zosplateniu po dobu 3 mesiacov a zároveň toto svoje právo uplatnil v súlade s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka po omeškaní spotrebiteľa s platením splátok po dobu dlhšiu ako 3 mesiace. Vo vyššie uvedenom ide o výslovne právne posúdenie a výkladu ust. § 53 ods. 9 v spojitosti s ust. § 565 Občianskeho zákonníka, nakoľko súd pozná právo v zmysle „iura novit curia“.

Nemôže stotožniť so záverom súdu, v zmysle ktorého by vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru malo byť neplatným právnym úkonom len z toho dôvodu, že v podaní, ktorým došlo podľa ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka k upozorneniu na možné uplatnenie tohto práva, ako ani v samotnom zosplatení, nie je určená konkrétna splátka, pre ktorú postupca využil svoje oprávnenie v zmysle ust. § 565 Občianskeho zákonníka. V konečnom dôsledku sa tak ani nemožno stotožniť s nadväzujúcim názorom ohľadom neplatnosti postúpenia pohľadávky z postupcu na žalobcu a neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok. Ak súd vyslovil názor, ktorým sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít, a teda okresný súd preferuje neplatnosť právneho úkonu pred jeho platnosťou, tak potom podľa názoru žalobcu ide o nesprávne a nezákonné rozhodnutie, ktoré je v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít. Navyše okresný súd vytvára povinné náležitosti (konkretizácia presnej splátky, pre ktorú došlo/môže dôjsť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti) jednostranného právneho úkonu, pričom postupcovi takáto povinnosť nevyplýva zo žiadneho zákonného ustanovenia. Právne posúdenie je vecou súdu, pričom ak postupca upozornil žalovaného v zmysle ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v podaní zo dňa 07.01.2019 a následne vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru v zmysle ust. § 565 Občianskeho zákonníka v podaní zo dňa 04.02.2019, tak potom došlo k účinnému zosplateniu úveru a postupca mohol postúpiť na žalobcu predmetnú pohľadávku, pričom žalobca má za to, že mu svedčí aktívna vecná legitímácia.

Opätovne zdôraznil, že Občiansky zákonník v žiadnom ustanovení neustanovuje povinnosť špecifikácie, pre ktorú splátku sa toto právo uplatňuje (či už vo výzve pred zosplatením dlhu, ako ani v samotnom zosplatení dlhu). V tomto ohľade považuje odôvodnenie súdu za nepreskúmateľné, nakoľko ich súd svojim výkladom vyložil nadmieru extenzívne.

Ak preto súd prvej inštancie vyložil ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka tak, že v spotrebiteľských veciach je právo podľa ust. § 565 Občianskeho zákonníka potrebné využiť tak, že v podaní pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti podľa ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka uvedie, pre ktorú splátku plánuje vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, potom podľa jeho názoru vykladá ust. § 565 Občianskeho zákonníka contra legem, nakoľko takýto výklad z uvedeného ustanovenia v žiadnom prípade nevyplýva a navyše ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka vôbec neukladá do kedy je takéto právo postupca oprávnený využiť. V nadväznosti na túto argumentáciu poukázal na nález Ústavného súdu SR z 22. júna 2017. sp. zn. II. ÚS 796/2016-65 týkajúci sa právomoci všeobecných súdov.

Vo vzťahu k záverom okresného súdu o neurčitosti právnych úkonov postupcu z dôvodu absencie špecifikácie splátky, pre ktorú sa rozhodol veriteľ zosplatiť úver, poukázal na rozhodnutia tuzemských odvolacích súdov (uznesenia: Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 6CoCsp/80/2022 z 20.03.2023, Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 16CoCsp/2/2023 zo dňa 14.09.2023, Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 12CoCsp/37/2022 zo dňa 31.08.2023, Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 12CoCsp/25/2021 z 08.02.2022, Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 5CoCsp/29/2022 z 20.07.2022; rozsudky: Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 12CoCsp/17/2022 z 05.01.2023.), podľa ktorých zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva povinnosť veriteľa uviesť vo výzve pred mimoriadnou splatnosťou úveru, s ktorou splátkou/ami je dlžník v omeškaní a ani iných jednostranných úkonov konkrétne, ktorá splátka mimoriadnu splatnosť vyvolala. Uvedené sa nedá ani len vyvodiť jazykovým a gramatickým výkladom. Vôbec mu nie je zrejmé z akých zákonných ustanovení si okresný súd túto „domnelú povinnosť“ vytvoril. Mal za to, že okresný súd si vyššie uvedené ustanovenia prakticky novelizoval, čo však do jeho právomoci nepatrí.

Postup súdu, ktorým si súd „upravil“ zákonné ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a nad rámec zákona „upravuje“, že výzva pred zosplatením celého dlhu musí obsahovať presnú špecifikáciu omeškanej splátky, s ktorou sa dlžník dostal do omeškania a pre ktorú veriteľ môže uplatniť svoje právo

na zosplatnenie celého úveru je v priamom rozpore s ústavným princípom trojdelenia moci, na základe ktorého právomoc meniť zákony prináleží moci zákonodarnej (nie moci súdnej).

K splneniu podmienok v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách uviedol, že sa absolútne nestotožňuje s tvrdeniami súdu o tom, že výzva podľa ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách musí spĺňať takéto špecifické obsahové náležitosti ako uviedol súd prvej inštancie. Poukázal na to, že ak by zákonodarcu chcel týmto ustanovením definovať osobité podmienky na zasielanie takejto výzvy a jej obsahové náležitosti, ako je napr. upozornenie na možné postúpenie pohľadávky, tak by to nepochybne bolo v ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách výslovne a jednoznačne uvedené.

Na podporu ním prezentovanej argumentácie poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 9Cdo/165/2022 z 27.09.2023, podľa ktorého: „Ak banka klienta/dlžníka písomne vyzve na úhradu presne špecifikovanej konkrétnej sumy pohľadávky, možno takúto písomnosť považovať za výzvu pred postúpením, od ktorej doručenia musí uplynúť aspoň 90 dní a následne možno pohľadávku postúpiť, pretože dlžník bol upozornený na omeškanie s úhradou jeho peňažného záväzku. Z výzvy na zaplatenie nemusí výslovne vyplývať, že ak dlžník sumu neuhradí, veriteľ pristúpi k postúpeniu pohľadávky, musí z nej však byť bez akýchkoľvek pochybností zrejmá konkrétna špecifikácia pohľadávky, ktorú má dlžník uhradiť. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje, že uvedenú otázku okrajovo riešilo aj rozhodnutie sp. zn. 7Cdo/191/2021, z ktorého vyplýva, že za výzvu na plnenie pred postúpením podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách možno považovať aj oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti, ak jeho obsahom je výzva dlžníkovi na zaplatenie pohľadávky.“

V súvislosti s názorom dovolacieho súdu poukázal i na uznesenia tuzemských odvolacích súdov (Krajského súdu v Trenčíne: sp. zn. 8CoCsp/15/2023 zo dňa 25.10.2023, sp. zn. 17CoCsp/47/2022 z 28.09.2023, sp. zn. 17CoCsp/6/2023 z 27.07.2023, sp. zn. 17CoCsp/16/2023 zo dňa 27.07.2023, sp. zn. 17CoCsp/2/2022 z 28.07.2022; Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 3CoCsp/5/2022 z 03.01.2023). V zmysle vyššie uvedenej argumentácie s poukazom na rozhodnutia vyšších súdnych autorít, v ktorých bola riešená obdobná otázka ohľadom výzvy podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, je nutné za dostatočne kvalifikovanú výzvu zaslanú žalovanému pred postúpením pohľadávky považovať výzvu zo dňa 07.01.2019 aj výzvu zo dňa 04.02.2019. Mal za to, že na základe predložených dôkazov preukázal, že jeho právny predchodca postupoval pri postupovaní pohľadávky v súlade s ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách.

4. Žalovaný nevyužil svoje právo vyjadriť sa k odvolaniu žalobcu.

5. Krajský súd v Žiline ako odvolací súd (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala včas sporová strana proti rozsudku, proti ktorému je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1, § 359, § 362 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) preskúmal napadnutý rozsudok v intenciách § 379 a § 380 CSP a rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

6. V súdnej veci je argumentácia žalobcu primárne založená na dvoch argumentačných líniách, ktoré reagujú na dva dôvody, pre ktoré súd prvej inštancie žalobu zamietol. Prvá argumentačná línia (prvá odvolacia námietka) je založená na názore, podľa ktorého pre samotné vyhlásenie predčasnej (resp. mimoriadnej) splatnosti úveru zákon (§ 53 ods. 9 a § 566 Občianskeho zákonníka) nevyžaduje uviesť, pre ktorú konkrétnu omeškanú splátku vyhlasuje veriteľ úver za predčasne splatný, nakoľko to je možné vyvodiť podľa ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Druhá argumentačná línia vychádza z toho, že vo výzve podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách nemusí banka klienta informovať o možnosti postúpiť pohľadávku na tretiu osobu s tým, že výzvou v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť aj oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru (druhá odvolacia námietka).

7. Vo vzťahu k prvej odvolacej námietke odvolací súd uvádza, že v posudzovanom prípade nebolo sporné, že tak výzva právneho predchodcu žalobcu pred mimoriadnou splatnosťou zo 07.01.2020 (č.l. 21 spisu) ako ani oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti a výzva na zaplatenie zo dňa 04.02.2019 (č.l. 24 spisu) neobsahovali žiaden údaj o tom, pre omeškanie ktorej konkrétnej splátky má dôjsť k zosplatneniu predmetného úveru (t.j. k vyhláseniu úveru za predčasne splatný). Tento údaj spočívajúci v konkretizácii omeškanej splátky, pre ktorú došlo k zosplatneniu, nie je zistiteľný ani zo samotnej žaloby, ani z ostatných podkladov predložených žalobcom. Tvrdenie o tom, pre ktorú splátku bol úver zosplatnený, sa po prvýkrát objavuje až v odvolaní žalobcu.

8. Podstatným pre posúdenie danosti aktívnej vecnej legitímácie žalobcu bolo posúdenie toho, či právny predchodca postupoval pri zosplatnení pohľadávky v súlade so zákonom (§ 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, § 17 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov), teda či zosplatnenie žalovanej pohľadávky právnym predchodcom žalobcu možno považovať za platné.

9. V súvislosti s úpravou režimu straty výhody splátok odvolací súd všeobecne poukazuje na to, že zákonodarca v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka zaviedol pravidlo, z ktorého vyplýva, že veriteľ (v postavení dodávateľa) môže požadovať splnenie celého dlhu pre nesplnenie niektorej zo splátok za podmienok, že už uplynuli tri mesiace od omeškania so zaplatením príslušnej splátky a že upozornil dlžníka (v postavení spotrebiteľa) v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Účinnosť uplatnenia práva veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka je teda podmienená tým, že veriteľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva upozornil dlžníka na to, že toto právo využije. Bez takéhoto včasného upozornenia je uplatnenie neúčinné (Jaroslav Krajčo: Občiansky zákonník pre prax, Eurounion, máj 2015, komentár k § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka). Z hľadiska vzťahu medzi „trojmesačnou dobou“ a „lehotou nie kratšou ako 15 dní“, ktoré rámce spomína § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, zákonodarca výslovne neupravuje, či môžu plynúť súbežne alebo či uvedená minimálne 15-dňová lehota môže začať plynúť až po uplynutí trojmesačnej doby. Z ustanovenia § 565 veta druhá Občianskeho zákonníka vyplýva iba to, že veriteľ môže žiadosť o jednorazové vrátenie nesplatenej dlžnej sumy využiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky a môže tak urobiť až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením zmeškanej splátky (§ 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka). Jednoznačným je iba to, že v čase uplatnenia práva je spotrebiteľ v omeškani s plnením niektorej zo splátok tri mesiace a uplynula lehota 15 dní na uplatnenie práva po upozornení dlžníka. Najvyšší súd SR zastáva názor, že 15-dňová lehota na upozornenie spotrebiteľa by mala byť realizovaná ešte pred uplynutím troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, vychádzajúc z charakteru upozornenia na možnosť zosplatnenia ako vytvorenia príležitosti pre dlžníka ho ešte odvrátiť, navyše pokiaľ uplatneniu tohto práva nebráni, ak spotrebiteľ zaplatí niektorú zo skorších splátok (napr. uznesenia Najvyššieho súdu SR: sp. zn. 1Cdo/61/2022 z 25.04.2023, 9Cdo/98/2022 z 25.04.202, 2Cdo/298/2021 z 30.03.2023, 4Cdo/250/2021 z 28.03.2023, 4Cdo/201/2022 z 26.01.2023).

10. Predčasné zosplatnenie spotrebiteľského úveru je právom veriteľa a uvedené je v prípade spotrebiteľského vzťahu za splnenia podmienok v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Aj podľa názoru odvolacieho súdu aspoň z jednej z notifikácií veriteľa (t. j. z upozornenia na možnosť predčasného zosplatnenia úveru a z oznámenia o realizácii zosplatnenia úveru) musí byť zrejmé, pre omeškание ktorej konkrétnej splátky je predmetný úver predčasne (mimoriadne) zosplatnený, t. j. tento údaj musí byť aspoň v jednej tejto notifikácii jednoznačne konkretizovaný. I keď Občiansky zákonník *expressis verbis* neuvádza čo má byť obsahom predmetných notifikácií, tento obsah možno nepochybne vyabstrahovať z podmienok, ktoré musia byť pre realizáciu práva veriteľa vyhlásené predčasnú (mimoriadnu) splatnosť úveru splnené. Pokiaľ ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka možnosť realizácie práva veriteľa predčasne zosplatniť úver podmieňuje uplynutím 3 mesačnej doby od omeškania so zaplatením splátky, tak je zrejmé, že táto konkrétna splátka musí byť jednoznačne identifikovateľná, čomu zodpovedá povinnosť vedieť ju i konkretizovať. Samotný veriteľ predsa musí vedieť, pre nezaplatenie ktorej konkrétnej splátky svoje právo zosplatniť úver realizuje, a nie je žiaden dôvod, aby touto informáciou nedisponoval aj dlžník. Nie je žiaden racionálny dôvod, aby tento dôležitý údaj nebol obsiahnutý aspoň v jednej notifikácii veriteľa.

11. Pokiaľ žalobca poukazuje na opačné závery niektorých iných tuzemských odvolacích súdov, odvolací súd poukazuje na to, že rozhodnutia súdov rovnakej inštancie nie sú pre súd tej istej inštancie v tomto smere záväzné.

12. Náležitým nie je ani poukaz odvolateľa na ním označené rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, týkajúce začiatku plynutia premĺčacej doby v prípade zosplatneného spotrebiteľského úveru (čo nie je daný prípad), ktoré nijakým spôsobom nereflektujú na problematiku obsahových náležitostí predmetných notifikácií a s tým súvisiaceho posúdenia platnosti zosplatnenia spotrebiteľského úveru. Súd prvej inštancie vôbec neodôvodňoval zamietnutie žaloby premĺčaním žalobného nároku, preto táto časť argumentácie odvolateľa (ktorú odvolací súd necitoval) je irelevantná.

13. Podľa názoru tunajšieho odvolacieho súdu pre určitosť právneho úkonu zosplatnenia úveru vôbec nepostačuje, ak údaj o tom, ktorá konkrétna splátka predčasnú (mimoriadnu) splatnosť vyvolala možno vyvodiť z ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. V tomto smere je potrebné si uvedomiť, že požiadavke určitosti zodpovedá konkrétnosť a jasnosť, a nie je úlohou spotrebiteľa (ani súdu) si tento podstatný údaj z niečoho alebo podľa niečoho vyvodzovať, či doslova po ňom pátrať.

14. Nie je žiadnou raritou, že právni nástupcovia veriteľov, resp. veritelia samotní, podávajú žaloby formulárového charakteru, z ktorých okrem iného nie je zistiteľné, pre ktorú konkrétnu nezaplatenú splátku došlo k zosplatneniu úveru a k žalobám pripoja množstvo dokumentov a očakávajú, že súd si všetky podstatné zistenia pracne dohľadá a vyabstrahuje sám, čo úlohou súdu v týchto prípadoch nie je.

15. V nadväznosti na uvedené odvolací súd v súlade s konštantnou judikatúrou (uznesenie Ústavného súdu SR, č. k. i. ÚS 268/2019-18 z 10.9.2019) dáva do pozornosti odvolateľa, že podania adresované súdu musia byť formulované jasne, zrozumiteľne a určito, a najmä žaloba, ktorou sa sťažovateľ domáha vydania konkrétneho rozhodnutia, musí v zmysle § 132 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) obsahovať úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh, pretože iba formálne a obsahovo spôsobilá žaloba je predpokladom vecného prejednaní vecí. Súd v civilnom sporovom konaní nie je povinný a ani nemôže nahrádzať úkony sporových strán, ktoré zaťažuje povinnosť tvrdenia a dôkazná povinnosť (§ 150 CSP). Úlohou (a zodpovednosťou) sporových strán je substancovať skutkový základ sporu, t. j. vymedziť jeho základ a podstatu. Sú to predovšetkým sporové strany, ktoré sú zodpovedné za výsledok sporu. Zvýšenie požiadaviek na procesnú aktivitu sporových strán a s tým spojenú procesnú diligenciu (zodpovednosť) so sankčnými dôsledkami v prípadoch procesnej pasivity je tak spôsobilé prispieť k efektívnemu a rýchlemu konaniu.

16. Odvolateľ argumentoval, že určenie od akej omeškanej splátky sa žalovaný dostal do omeškania a od akej konkrétnej splátky si žalobca uplatňuje predčasné zosplatnenie dlhu je právnym posúdením a žalobca nemá povinnosť vec právne kvalifikovať, ale len skutkovo vymedziť. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom, že právne posúdenie veci je na súde v zmysle zásady „iura novit curia“, avšak konkretizovanie splátky, pre ktorú došlo k zosplatneniu spotrebiteľského úveru, je skutkovým tvrdením, a nie právnym posúdením ako sa mylne domnieva odvolateľ. Nastolená otázka odvolateľom má skutkovú (nie právnú) povahu. Riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procesne dokazovania. Pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, či a aké okolnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec a pod. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania vecí, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení prijíma závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad (porovnaj rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/99/2018, 4Cdo/7/2018, 2Cdo/111/2021).

17. Odvolací súd zastáva názor, že záver súdu prvej inštancie nebol výsledkom aplikácie, či interpretácie konkrétneho ustanovenia právneho predpisu, ale bol výsledkom procesu komplexného vyhodnotenia skutkových okolností prejednávanej veci, ktoré v konaní vyšli najavo, a ktoré v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov súd prvej inštancie viedli k prijatiu rozhodnutia. Pokiaľ žalobca nesúhlasí s názorom, že musí byť jednoznačne určité pre omeškanie ktorej splátky došlo k mimoriadnemu zosplatneniu úveru, jedná sa iba o polemiku žalobcu s názorom súdu prvej inštancie.

18. Vo vzťahu k druhej odvolacej námietke odvolací súd dospel k záveru, že je dôvodná, nakoľko vychádza z právneho názoru vysloveného Najvyšším súdom SR v uznesení sp. zn. 9Cdo/165/2022 z 27.09.2023, na ktoré poukázal i odvolateľ. Dovolací súd v označenom rozhodnutí konštatoval, že nie je možné považovať za správny právny názor odvolacieho súdu, že vo výzve podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách musí banka klienta informovať o možnosti postúpiť pohľadávku na tretiu osobu s tým, že výzvou v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť aj oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru za predpokladu, že dlžník mal objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom takéhoto adresovaného jednostranného právneho úkonu (§ 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Obdobne tak v uznesení sp. zn. 2Cdo/203/2021 z 29.05.2023 dovolací súd poukaz na rozsudok dovolacieho súdu sp.

zn. 1Cdo/147/2017 a v ňom vyslovený názor, že „zároveň ďalšími zo zákona o bankách vyplývajúcimi skutočnosťami (podmienkami) je preukázateľné zaslanie písomnej výzvy banky dlžníkovi (v omeškaní) a dlžníkovo následné nepretržité omeškanie dlhšie ako 90 dní. Toto sú zákonné špeciálne podmienky, ktoré musia byť splnené v prípade postúpenia čo i len časti pohľadávky banky na tretiu (nebankovú) osobu“.

19. Dôvodnosť druhej odvolacej námietky však neneguje nedôvodnosť prvej odvolacej námietky. Vzhľadom k tomu, že absencia konkretizácie splátky, pre ktorú má dôjsť k zosplatneniu úveru aspoň v jednej písomnej notifikácii veriteľa, je bez ďalšieho sama osebe dôvodom pre zamietnutie žaloby, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej ako vecne správny potvrdil. Odvolací súd ako vecne správny potvrdil aj od rozhodnutia vo veci samej závislý výrok o trovách prvoinštančného konania, ktorý plne zodpovedá vzájomnému procesnému úspechu strán v konaní, hoci i nezohľadňuje princíp procesnej ekonómie.

20. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 CSP. Úspešnou stranou odvolacieho konania bol žalovaný, a to v celom rozsahu, preto mu voči žalobcovi vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Nakoľko však žalovanému v odvolacom konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli, odvolací súd mu, vychádzajúc zo zásady hospodárnosti konania, nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Takéto „jednoetapové“ rozhodnutie o náhrade trov konania (súčasne o samotnom nároku ako i o jeho výške) zodpovedá východiskám a záverom ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít (bližšie napr. rozhodnutie publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod R 72/2018).

21. Pozornosti odvolacieho súdu neuniklo, že adresa bydliska žalovaného uvedená v záhlaví napadnutého rozsudku (E. XXX/XX, XXX XX C.) už v čase vyhlásenia napadnutého rozsudku nekorešpondovala s adresou pobytu uvedenej v Odpovedi na lustráciu v Registri obyvateľov, podľa ktorej od 11.04.2022 má žalovaný evidovaný pobyt len v meste C.. Z uvedeného dôvodu nariadil súd prvej inštancie vykonanie opravy zrejmej nesprávnosti v záhlaví napadnutého rozsudku tak aby pobyt žalovaného zodpovedal faktickému stavu. Vytýkaná zrejma nesprávnosť nemala žiadny vplyv na vecnú správnosť rozsudku súdu prvej inštancie.

22. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca/ alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)